

Mezinárodní šetření ICILS 2013 přineslo celou řadu zajímavých zjištění o tom, jaké úrovně počítačové a informační gramotnosti čeští žáci dosahují v předposledním ročníku povinné školní docházky. V této zprávě bylo snahou podrobně přiblížit zejména dílčí témata počítačové a informační gramotnosti v kontextu úspěšnosti žáků v České republice.

Z hlediska používání počítačů českým žákům nečiní potíže jednoduché úkony spojené s ovládním softwaru (např. otevřít e-mail či editor kliknutím na aktivní odkaz), nicméně jedna třetina žáků základních škol a jedna pětina žáků víceletých gymnázií již nedokáže přejít na web zadáním (přepsáním či zkopírováním) adresy do adresního řádku. Celá pětina českých žáků 8. ročníků rovněž nedokáže poznat prezentaci podle přípony, a to i navzdory tomu, že seznámení s formáty souborů je zařazeno do učiva pro 1. stupeň v rámci vzdělávací oblasti *Informační a komunikační technologie* v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Se zdánlivě jednoduchým úkonem, jako je „uložit soubor jako“ s daným názvem, si nedokázaly poradit dvě třetiny žáků základních škol a více než polovina žáků víceletých gymnázií.

INFORMAČNÍ RÁMEČEK 5.1 OBSAH VZDĚLÁVACÍ OBLASTI INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE¹² (2. STUPEŇ, RVP ZV)

Vzdělávací oblast *Informační a komunikační technologie* je zařazena jako povinná součást prvního i druhého stupně základního vzdělávání¹³ v minimální časové dotaci jedné hodiny týdně na každém stupni. Vzdělávací obsah pro druhý stupeň je rozdělen do dvou oblastí:

- › **Vyhledávání informací a komunikace** – tato oblast by měla vést ke schopnosti žáků:
  - a. ověřovat věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzovat jejich závažnost a vzájemnou návaznost.
- › **Zpracování a využití informací** – tato oblast by měla žáky vybavit schopnostmi:
  - b. ovládat práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívat vhodné aplikace,
  - c. uplatňovat základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem,
  - d. pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví,
  - e. používat informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocovat jednoduché vztahy mezi údaji,
  - f. zpracovat a prezentovat na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.

Ačkoli by si měli žáci dle rámcového vzdělávacího programu v průběhu druhého stupně vzdělávání osvojit schopnost ověřovat věrohodnost informací a informačních zdrojů, ukazuje se, že se jedná o oblast, v níž mají žáci značné rezervy. Pouhá čtvrtina z nich dokázala správně posoudit spolehlivost informací ze stránek typu Wikipedie a více než 80 % českých žáků nedokázalo vyhodnotit míru věrohodnosti informací z komerční webové stránky, která za zdánlivě vědeckými tvrzeními skrývala reklamu na určitý produkt.

Důležitou složku testu ICILS představovala tvorba informačních produktů, jako je leták, prezentace, plakát či webová stránka. Relativně vysoký podíl žáků (na základních školách průměrně okolo 60 %; na víceletých gymnáziích okolo 80 %) dokázal v souladu s danými pokyny vyhledat, posoudit a použít informace, tj. prezentovat je prostřednictvím daného produktu. Jednalo se však o úkony typu kopírovat-vložit. Při

¹² Obsah této vzdělávací oblasti zatím bohužel během uplynulých deseti let od svého vytvoření nebyl revidován (aktualizován).

¹³ RVP ZV je dostupný na www.nuv.cz/cinnosti/kurikulum-vseobecne-a-odborne-vzdelavani-a-evaluace.